

ХЕНРИ КАТНЪР СЪДБОНОСНО ЗАВРЪЩАНЕ

Превод от руски: Цвета Пеева, 1970

chitanka.info

Когато Дени Холт се отби в диспечерската го извикаха на телефона. Дени не се зарадва. В такава дъждовна нощ лесно щеше да хване клиент, а сега ще трябва да препуска чак до площад „Колумб“.

— А защо именно аз? — запита той. — Изпратете някого другико. В момента се намирам много далеч — в Гринич Вилидж.

— Клиентът настояваше да отидете вие, Холт. Назова името ви и номера на таксито. Може да е някой ваш приятел. Ще ви чака пред паметника — облечен в черно, с бастун.

— Кой е той?

— Отде да знам? Не си каза името. Тръгвайте, не се бавете.

Холт ядосан се върна в таксито си. От козирката на фуражката му капеше вода, силни струи се стичаха по предното стъкло. През завесата от дъжд едва различаваше слабо осветените улици. От входовете долиташе музика. В такава нощ да седиш нейде на топличко. Холт се поколеба дали да не отскочи замалко до „Зимникът“ и да изпие чаша уиски. Жалко, няма време! Даде газ и с потиснато настроение зави по Гринуич авеню.

През пелената от дъжд улиците изглеждаха мрачни и тъмни като клисури и както нийоркчани не обръщат внимание на светофарите, лесно можеше да блъсне някой пешеходец. Холт караше към покрайнините, без да спира при виковете „Такси“. Асфалтът бе мокър и хлъзгав. А гумите му бяха доста износени.

Влагата и студът го пронизваха до кости. Дори тракането на мотора не го ободряваше. Тая таратайка може всеки миг да се разпадне на частите си. И тогава... впрочем лесно щеше да си намери друга работа, но Дени не обичаше да се пресилва. Военните заводи — ами, да не е луд!

Съвсем мрачен, той бавно обикаляше площад „Колумб“ и търсеше клиента си. Ето го — самотната, неподвижна фигура под дъжда. Пешеходците сновяха по улиците, провираха се между тролейбусите и автомобилите. Холт натисна спирачките и отвори вратата. Човекът се приближи. Нямаше чадър, в ръката си държеше бастун, черното му палто бе мокро. Безформената шапка със спуснатата периферия защитаваше от дъжда само главата му; черни пронизващи очи загледаха изпитателно Холт.

Човекът беше стар — много стар. Дълбоките бръчки и увисналата на дебели гънки кожа скриваха чертите на лицето му.

— Денис Холт? — запита той рязко.

— Точно така, приятелю. Влизайте бързо в колата на сухо.

Старецът се подчини.

— Накъде? — попита Холт.

— А? Карайте през парка.

— Към Харлем ли?

— Какво... да, да.

Холт сви рамене и зави към Централния парк. „Не е с всички си. И през живота си не съм го виждал.“ Погледна в огледалото към пътника. Старецът внимателно изучаваше снимката на Холт и записаният на картончето номер. Явно поуспокоен, той се облегна на седалката и извади от джоба си „Таймс“.

— Искате ли светлина?

— Светлина? Да, благодаря.

Но лампичката не горя дълго. Старецът погледна набързо вестника, изключи осветлението, настани се по-удобно и погледна ръчния си часовник.

— Колко е часът? — запита той.

— Към седем.

— Седем. И днес е 10 януари 1943 година, нали?

Холт не отговори. Пътникът се извърна и се загледа през задното стъкло в тъмнината. После се наведе напред и пак заговори:

— Искате ли да спечелите хиляда долара?

— Шегувате ли се?

— Не, не се шегувам — отвърна старецът и Холт чак сега забеляза странното му произношение — съгласните се сливат меко както в испанския, — парите са у мен, във ваша валута. Свързано е с известен риск, така че парите не са кой знае колко много.

Холт продължаваше да гледа напред.

— Е?

— Нужен ми е телохранил, това е всичко. Искат да ме премахнат, а може би да ме убият.

— Не разчитайте тогава на мен — отвърна Холт. — Ще ви откарам до полицейския участък. Ето къде трябва да отидете.

Нещо меко се плъсна на предната седалка. Холт наведе очи и усети как се напрегна гърбът му. Държейки с едната си ръка кормилото, той вдигна с другата пачката банкноти и я разлисти. Хиляда долара — цели хиляда долара!

От тях се разнасяше мирис на мухъл.

Старецът каза:

— Повярвайте, Дени, нужна ми е само вашата помощ. Не мога да ви кажа за какво точно става въпрос — ще помислите, че съм побъркан, но ви давам тези пари срещу услугата, която трябва да ми направите тази нощ.

— Включително и убийство ли? — набра смелост Холт. — Отде узнахте, че се казвам Дени? Никога не съм ви виждал.

— Осведомих се... знам много неща за вас. Точно затова избрах вас. Нищо противозаконно няма в работата, която ви предлагам. Ако сметнете, че съм ви подвел, свободен сте, когато пожелаете, да се откажете и да задържите парите.

Холт се замисли. Странно... но съблазнително предложение. И всъщност с нищо не се обвързва. А хиляда долара...

— Добре, разправяйте. Какво трябва да сторя?

— Трябва да се скрия от враговете си. И ми е нужна вашата помощ. Вие сте млад и силен — каза старецът.

— Някой иска да ви премахне ли?

— Да ме премахне... о! Едва ли ще се стигне дотам. Не е изключено да ме убият, но само в краен случай. Те ме следят, видях ги. Изглежда, успях да им се изплъзна. Зад нас нали не се движат коли?

— Май че не — каза Холт.

Мълчание. Старецът пак погледна назад.

Холт се усмихна подигравателно.

— Ако искате да се измъкнете от преследвачите си, Централният парк в такъв случай не е най-подходящото място. Вашите приятелчета по-лесно ще загубят дирите ви там, където движението е голямо. О'кей, мистър, съгласен съм. Но си запазвам правото да изляза от играта, щом усетя нещо нередно.

— Прекрасно, Дени.

Холт зави наляво, към 72-ра улица.

— Вие ме познавате, а аз нищо не знам за вас. И откъде накъде ви хрумна да разпитвате за мен? Агент ли сте?

— Не. Името ми е Смит.

— Ясно.

— А вие Дени, сте на двадесет и три години и са ви признали негоден за военна служба поради болното ви сърце.

Холт промърмори:

— Че какво от това?

— Не бих искал да умрете.

— Няма. Сърцето ми е в ред. Докторът, който ме прегледа, не беше много сигурен в диагнозата.

— Известно ми е — потвърди Смит. — И така, Дени...

— Да?

— Най-напред трябва да се убедим, че не ни преследват.

— Ами ако взема и ви откарам във Военния щаб? Там не се шегуват с шпионите — нарочно тихо каза Холт.

— Както искате. Ще им докажа, че не съм вражески агент. Моята работа няма нищо общо с войната, Дени. Просто искам да предотвратя едно престъпление. Ако не успея, тази нощ ще подпалят една къща и ще унищожат ценна формула.

— Това е работа на пожарната служба.

— Само вие и аз сме в състояние да го предотвратим. Не мога да ви обясня защо. Не забравяйте хилядата долара.

Холт не бе забравил. Много му бяха нужни хиляда долара. През живота си не бе имал толкова пари. Това е огромна сума; капитал, който ще му открие големи възможности. Не бе получил образование. Мислеше си, че цял живот ще се занимава с тази отегчителна работа. Но с такъв капитал... разбира се, вече е съвсем друго. Защо да не стане бизнесмен? Ето я възможността да прави пари. Хиляда долара са залог за едно добро бъдеще.

От парка излезе на 72-ра улица и зави на юг към Централния Уестпарк. С крайчето на околото си забеляза, че насреща му се задава такси. Искат да му преградят пътя... Холт чу неясния вик на пътника си. Намали скоростта, видя профучалата край него кола и почна бясно да върти кормилото, като натискаше с всички сили абриажа. Направи остър завой и се понесе на север.

— Не се безпокойте — каза той на Смит.

В колата седяха четирима; Холт ги зърна за миг. Всички чисто избръснати, облечени в черно. Може би са въоръжени; не беше уверен.

Те също завиха, искаха да го настигнат, но им попречи движението.

При първия удобен случай Холт зави наляво, пресече Бродуей, на кръстовището пое по „Хенри Хъдсън“ и вместо да тръгне по шосето на юг, направи пълен кръг и се върна на Уест Енд авеню. Тук движението беше още по-голямо. Автомобилът на преследвачите беше изчезнал.

— Сега накъде? — запита той Смит.

— Не знам. Трябва да се уверим, че са загубили следите ни.

— О'кей — каза Холт. — Те ще продължат да се въртят тук, да ни дирят. Най-добре е ние да се махнем. Оставете аз да ви водя.

Зави към най-близкия гараж, плати таксата за престой и помогна на Смит да излезе от колата.

— Ще трябва нейде да убием времето, засега е опасно да се движим с колата.

— Къде?

— Какво ще кажете за някое тихо барче? Ще пийнем нещичко. Ама че напрегната нощ.

Смит като че ли изцяло се бе оставил в ръцете на Холт. Излязоха на 42-ра улица, с нейните едва осветени кабарета, кафе шантани, тъмни входове и евтини програми. Холт се провираше през навалищата, влачейки след себе си Смит. През въртящата се врата влязоха в барчето, но там съвсем не бе тихо. В ъгъла гърмеше мюзик боксът.

Холт съзря свободно сепаре в дъното. Седнаха, кимна на сервитьора и поръча уиски. Смит нерешително поръча същото.

— Познавам този бар — каза Холт, — има запасен изход. Ако са ни проследили, бързо ще се измъкнем.

Смит трепереше.

— Не се бойте — окуражи го Холт. Той му показва връзка боксове. — Нося ги за всеки случай. Така съм по-спокоен. А, ето нашето уиски.

Холт извади банкнотите и като ги прикриваше с тялото си, започна да ги разглежда. Като че ли са редовни. Не са фалшиви; номерата на сериите са о'кей. Но пак го лъхна миризма на мухъл.

— Изглежда, доста отдавна ги пазите — осмели се той.

Смит разсеяно каза:

— От шестдесет години... експонати са... — той се запъна и отпи от чашата си.

Холт се намръщи. Не, не са от странните големи банкноти. Шестдесет години — глупости! Не защото Смит не изглеждаше толкова стар; сбръчканото му безполово лице можеше да принадлежи на човек между деветдесет и сто години. Интересно, как ли е изглеждал на младини? И кога ли е било това? Навярно през гражданската война!

Холт прибра парите, изпитвайки задоволство не само от това, че си бе пийнал. За него тези пари бяха само начало. С хиляда долара всеки щеше да го вземе за съдружник и може да остане да живее в града. Във всеки случай ще зарече шофьорството!

На малкия дансинг подскачаха и се поклащаха танцуващите. Шумът не стихваше, глъчката в бара се съревноваваше с мюзикбокса. Холт машинално изтриваше с книжна салфетка едно петно от вино на масичката.

— Може би все пак ще ми кажете какво означава цялата тая история? — най сетне запита той.

По невъобразимо старото лице на Смит се мерна нещо, но трудно можеше да се разбере какво мисли.

— Не мога, Дени. И без това няма да ми повярвате. Колко е часът?

— Към осем.

— Източно зонално време, остаряло изчисление... и 10 януари. Трябва непременно да бъдем на мястото преди единадесет.

— А къде?

Смит извади карта, разгърна я и каза един адрес в Бруклин. Холт го намери на картата.

— На брега. Глухо местенце, а?

— Не знам. Никога не съм бил там.

— А какво ще се случи в единадесет?

Смит поклати глава, изплъзвайки се от прекия отговор. Разгъна книжна салфетка.

— Имате ли писалка?

Холт не отговори веднага, най-напред извади пакет цигари.

— Не... имам само молив.

— Благодаря. Ето плана на къщата в Бруклин, Дени. Това е долният етаж, лабораторията на Китън е в подземието.

— Китън?

— Да — бавно отвърна Смит. — Той е физик. Работи над едно важно изобретение. Тайно, бих добавил.

— О'кей. И какво трябва да направя?

Смит чертаеше припряно.

— Около къщата — тя е триетажна — има градина. Тук е кабинетът. Вие можете да проникнете в него през един от прозорците, а сейфът е нейде под тая завеса... — той посочи с върха на молива. — Приблизително тук.

Холт се намръщи.

— Вижда ми се подозрително.

— А? — ръката на Смит трепна. — Не ме прекъсвайте. Сейфът ще бъде отключен. В него ще намерите кафява тетрадка. Искам да я вземете...

— ...и със самолетна поща да я изпратя на Хитлер — довърши Холт, като се подхилваше.

— ...и да я предадете във Военния щаб — невъзмутимо продължи Смит. — Това задоволява ли ви?

— Да... така е по-разумно. Но защо не го сторите сам?

— Не мога — отвърна Смит, не ме питайте защо, просто не мога. Ръцете ми са вързани — проницателните му очи горяха. — В тази тетрадка се пази извънредно важна тайна, Дени.

— Военна?

— Формулата не е записана с шифър, всеки може да я прочете, а и да я използва. В това е цялата прелест. Всеки може...

— Споменахте, че собственикът на къщата в Бруклин се казва Китън. Какво е станало с него?

— Нищо... поне засега — отвърна Смит и веднага побърза да замаже: — Формулата не бива да изчезне, ето защо ние трябва да бъдем там малко преди единадесет.

— Щом е толкова важно, защо не отидем още сега и не вземем тетрадката?

— Формулата ще бъде завършена малко преди единадесет. Сега Китън разработва последните данни.

— Много е сложно — Холт беше недоволен. Той си поръча още уиски. — А този Китън нацист ли е?

— Не.

— Може би не на вас, а на него му е нужен телохранител?

Смит поклати глава.

— Грешите, Дени. Повярвайте, знам какво правя. Много важно, жизнено важно е тази формула да бъде у вас.

— Хм...

— Има опасност моите врагове да ни причакат там. Но аз ще отвлека вниманието им и вие ще имате възможност да влезете в къщата.

— Казахте, че няма да се поколебаят дори да ви убият.

— Могат, но едва ли ще се рещат. Убийството е крайна мярка, макар че етаназията не е изключена, само че аз не съм подходящ обект.

Холт не попита какво е етаназия; реши, че е някакво местно название и означава да те отровят.

— Добре, за хиляда долара ще рискувам.

— Колко време е нужно да стигнем до Бруклин?

— Навярно час при тоя мрак — Холт скочи. — Бързо! Вашите преследвачи са тук.

В черните очи на Смит се изписа ужас. Целият някак се сгуши в огромното си палто.

— Сега какво ще правим?

— През задната врата. Още не са ни забелязали. Ако се загубим, идете в гаража, където оставих колата.

— Да. Добре.

Провряха се между танцуващите и през кухнята излязоха в безлюден коридор. Смит отвори задната врата и се измъкна на улицата. Пред него изникна висока, неясна фигура. Изплашен, Смит сподавено извика:

— Бягайте! — Холт побутна стареца.

Тъмната фигура направи някакво движение; Холт бързо замахна към едва очертаващата се челюст. Юмрукът му не улучи. Противникът успя да се извърне.

Смит вече бе офейкал. Бързите му стъпки заглъхваха в далечината. Холт направи крачка напред, сърцето му биеше лудо.

— Махай се от пътя ми! — рече той, като се задъхваше.

— Извинете — каза противникът. — Не бива да отивате тази нощ в Бруклин.

— Защо?

Холт се послуша, искаше по звука да определи къде точно се намира врагът. Но освен далечни автомобилни клаксони и глъчка от Таймс скуеър нищо друго не долови.

— Ако ви кажа, едва ли ще повярвате.

Същото произношение, същото испанско сливане на съгласните, което Холт бе забелязал у Смит. Опита се да разгледа лицето на човека, но бе прекалено тъмно.

Безшумно пъкна ръка в джоба, допирът до хладния метален бокс му подейства успокоително.

— Ако имате намерение да употребите оръжие... — почна той.

— Ние не използваме оръжие, слушайте, Денис Холт, формулата на Китън трябва да бъде унищожена, както и той самият.

— Ами добре...

Холт неочаквано нанесе удар. Но този път улучи. Изщраквайки глухо, боксът се хлъзна по окървавеното, издрано лице. Едва различимата фигура падна, викът замря в гърлото. Холт се озърна, никой не бе видял — и тичешком се понесе по уличката.

След пет минути беше в гаража. Смит го чакаше — приличаше на подплашен гарван в огромното си палто. Пръстите на стареца нервно барабаняха по бастуна.

— Да вървим — рече Холт. — По-бързо.

— Вие...

— Нокаутирах го. Той нямаше оръжие... а може би не искаше да го използва. Имах късмет.

Смит се намръщи. Холт включи мотора и подкара бавно, като се озърташе. Най-лесно се проследява автомобил.

Пое на югозапад към Бовари, но при Есекс стрийт, край станцията на метрото преследвачите го настигнаха. Холт веднага сви в една странична уличка. Левият му лакът, опрян върху рамката на прозорчето, се бе вдървил. Караше само с дясната ръка, докато премине изтръпването на лявата. През Уилямсбург-бридж стигна до Кингс. Направи няколко кръга, като непрекъснато менеше посоката и ту увеличаваше, ту намаляваше скоростта, докато най-сетне враговете загубиха дирите му.

Обикаля доста дълго. Бе се отдалечил и едва ли щеше да стигне навреме до мястото. Холт зави надясно и се отправи на юг към Проспект-парк, после на запад към пустия крайбрежен район между Брайтън-бич и Канарси. Смит седеше безмълвен, свит на задната седалка.

— Засега е добре — подхвърли Холт. — Вече мога да си движа ръката.

— Какво и стана?

— Трябва да съм си ударил рамото.

— Не — каза Смит, — от парализатора е. Ето като този — той показва бастуна си.

Холт не разбра. Спря до павилиона за спиртни напитки.

— Ще взема нещо за пиене — рече той. В такъв студ и дъжд е нужно нещо ободрително.

— Да не закъснеем.

— Имаме време.

Смит прехапа устни, но не възрази. Холт купи уиски и налапа гърлото на бутилката, след като пътникът поклати отрицателно глава на предложението му да си пийне.

Уискито му подейства добре. Нощта беше отвратителна; студът — ужасен; дъждът заливаше улиците, стичаше се по предното стъкло. Износените чистачки не успяваха да се справят със струите. Вятърът свистеше като зъл дух.

— Вече сме близо — забеляза Смит. — Най-добре е да спрем тук. Потърсете място, където да скриете колата.

— Че къде? Наоколо са все частни владения.

— А... в някоя пресечка?

— О'кей — рече Холт.

Намери подходящо място, оградено с гъсти дървета и храсти. Изключи мотора и фаровете и излезе от колата, като завря брадичка във вдигнатата яка на шлифера. Дъждът се лееше като из ведро.

— Почакайте — рече Холт и се върна да вземе фенерчето от колата. — Така. Сега какво ще правим?

— Да вървим към дома на Китън — Смит целия трепереше. — Още няма единадесет. Ще трябва да почакаме.

Чакаха скрити сред храстите в градината на Китън. В пелената от дъжд и мрак едва се очертаваха контурите на къщата. През осветения

прозорец на долния етаж се виждаше кът от стая, навярно кабинет. Отляво шумно клокочеше изливащата се от водосточната тръба вода.

Дъждът на струйки се стичаше във врата на Холт. Той тихичко изруга. Доста ще се поизмъчи за тия хиляда долара. И на Смит не му беше леко, но не се оплакваше.

— Не ви ли се струва...

— Шт! — предупреди го Смит. — Може да са нейде наблизно.

Холт послушно понижи глас.

— Значи и те се мокрят. Искат да грабнат тетрадката, а? Защо се бавят тогава?

Смит гризеше ноктите си.

— Искат да я унищожат.

— Да, вярно, същото каза и оня в уличката — потвърди Холт. — Кой са те все пак?

— Това няма никакво значение. Идват от много далеч. Нали не сте забравили какво трябва да направите?

— За тетрадката ли? Ами ако сейфът бъде заключен?

— Няма да бъде — поверително рече Смит. — Остава още малко. Китън довършва експеримента в лабораторията си.

Зад осветения прозорец се мярна сянка. Холт се приповдигна; почувства, че Смит, който стоеше зад него, е напрегнат като струна. Старецът дишаше на пресекулки и шумно.

В кабинета влезе мъж. Приблужи се до прозореца, дръпна пердето и застана с гръб към Холт. После направи крачка назад и отвори сейфа.

— Готово! — Сега той ще запише последните данни. След минута ще стане експлозия. Ще изчакате още малко, за да мога да отида и вдигна тревога, ако ония се появят.

— Едва ли са тук.

Смит поклати глава.

— Правете каквото ви казвам. Ще изтичате в къщата и ще вземете тетрадката.

— А после?

— После бягайте колкото имате сили. Гледайте в никакъв случай да не попадне в ръцете им.

— А вие какво ще правите?

Очите на Смит заповядваха строго и неумолимо, като святкаха в тъмнината.

— Не се безпокойте за мен, Дени. Нищо няма да ми се случи.

— Но нали ме наехте да ви охранявам?

— В такъв случай ви освобождавам от това задължение. Другото е най-важно, много по-важно от моя живот. Тетрадката трябва да бъде у вас...

— За Военния щаб ли?

— Да... разбира се. Нали ще го направите, Дени?

Холт се колебаеше.

— Щом е толкова важно...

— Да! Да!

— Добре, тогава о'кей.

Мъжът в стаята пишеше нещо на бюрото. Изведнъж рамката на прозореца се откачи от пантите. Шумът бе заглушен от друг по-силен, сякаш нещо експлодира долу, в подземиеето. Холт усети как земята се затресе под краката му. Видя, че Китън скочи от бюрото, после се върна и грабна тетрадката. Физикът изтича до сейфа, хвърли я вътре, отвори вратата и остана за миг на прага с гръб към Холт. После изчезна нанякъде.

Смит каза възбудено с развълнуван глас:

— Не успя да го заключи. Почакайте тук, докато ви дам знак, Дени, после вземете тетрадката.

— О'кей — отвърна Холт, но Смит вече тичаше през храстите.

В къщата се разнесе пронизителен вик; от прозореца на подземиеето заизлизаха червени пламъци. Нещо се сгромоляса — рухна стена, помисли Холт.

Той чу гласа на Смит. Дъждът му пречеше да види стареца, но шумът от схватката ясно достигаше до ушите му. Холт се поколеба. Снопове синкава светлина прорязваха пелената от дъжд.

Трябва да помогне на Смит...

Ами тетрадката — нали бе обещал? Преследвачите искат да я унищожат. Явно къщата гореше. Китън бе изчезнал.

Холт притича до осветения прозорец. Имаше достатъчно време да вземе тетрадката, преди пожарът да стигне до кабинета. С крайчето на окото забеляза прокрадващата се към него фигура. Холт напипа

бокса. Ако оня има оръжие — работата му е спукана; ако няма, може би ще се справи с него.

Човекът, същият, с когото Холт се бе сбил на 42-ра улица, насочи към него бастуна си. Светна бледосиньо пламъче. Холт усети как краката му се подкосяват и рухна на земята.

Човекът хукна нанякъде. Холт с огромни усилия се изправи и залитайки, се затича към къщата. Пламъците вече осветяваха нощта. Високата тъмна фигура за секунда се мярна под прозореца на кабинета, после се изкачи на перваза. Холт с мъка пазеше равновесие на огъващите се крака. Болката беше адска, сякаш хиляди игли се забиваха в тялото му. Запъти се към прозореца и като се залови за перваза, надзърна в стаята. Врагът стоеше пред сейфа. Холт влезе през прозореца и тръгна към непознатия. Стискайки в ръка бокса, той се готвеше да нанесе удар. Непознатият отскочи вдтрани, размахвайки бастуна си. На брадичката му имаше засъхнала кръв.

— Аз заключих сейфа — каза той. — Махайте се оттук, Дени, докато не са ви обхванали пламъците.

Холт изруга. Искаше да се добере до врага, но се спъна. В това време високата фигура скочи през прозореца и се скри в дъжда.

Холт се приближи до сейфа. Вече се чуваше пращенето на огъня. През вратата отляво нахлуваше дим. Сейфът бе заключен. Дени не знаеше комбинациите от цифри и не можеше да го отвори. Но все пак порови из книгата на бюрото с надеждата, че Китън е записал на някакво листче цифрите. После излезе в коридора, който водеше към лабораторията в подземие, спря се и погледна надолу — в ада, където лежеше неподвижно овъгленото тяло на Китън. Да, Холт бе направил всичко възможно да изпълни задължението си, но не успя.

Най-сетне огънят го изпъди от къщата. Сирените на пожарникарските коли вече се чуваха съвсем наблизо. От Смит и ония хора нямаше и следа.

Холт постоя сред тълпата зяпачи, като все се озърташе за Смит, но и старецът, и преследвачите му сякаш се бяха провалили вдън земя.

— Заловихме го, съдия — каза високият мъж. На брадичката му имаше засъхнала кръв. — Току що се върнахме и веднага идвам при вас.

Съдията въздъхна дълбоко, с облекчение.

— Без неприятности ли мина, Йорус?

— Всичко мина добре.

— Доведете го — рече съдията.

Влезе Смит. В сравнение с целофлексовите дрехи на останалите тежкото му палто изглеждаше удивително нелепо. Стоеше с наведена глава.

Съдията извади бележник и зачете:

— 21-и, месец на Слънцето, 2016 година от новата ера. Същина на обвинението: интерференция и фактори на вероятността. Обвиняемият е бил заварен в момента, когато се е опитвал да въздейства върху вероятното развитие на настоящето чрез променяне на миналото, в резултат на което настоящето би станало алтернативно и неустойчиво. Освен специално упълномощените лица за всички останали е абсолютно забранено използването на Машината на времето. Обвиняем, отговаряйте.

— Нищо не съм се опитвал да променя... — промърмори Смит.

Йорус го погледна и каза:

— Протестирам. Някои възлови отрезки от времето и места са обявени за забранени. Бруклин и особено района около дома на Китън, време — 11 вечерта на 10 януари 1943 година са абсолютно забранени зони за пътешестващите във Времето. Арестуваният знае причината.

— Нищо не съм знаел, сър Йорус. Повярвайте ми.

Йорус неумолимо продължи:

— Ето фактите, съдия. Обвиняемият открива Регулатора на Времето и управлявайки го ръчно, спира в забранените райони и време. За тези пунктове, както знаете, е въведено ограничение, тъй като те са кардинални за Бъдещето; интерференция в подобни възлови пунктове автоматично променя Бъдещето и се отразява на фактора на вероятността. Китън в 1943 година открива в лабораторията си формулата, известна ни днес като М-мощност. Той отива бързо в кабинета, отваря сейфа и записва в тетрадката формулата, но така, че тя лесно може да бъде прочетена и използвана дори от неспециалист. В тази минута в лабораторията му става експлозия. Китън хвърля тетрадката в сейфа, като забравя да го заключи, и хуква към лабораторията си. Така загива Китън; той не знаеше, че е недопустимо съприкосновението на М-мощност с радия и синтезата на атома ще

предизвика експлозия. Пожарът унищожил и тетрадката на Китън, макар че се намирал в сейфа. Тя се бе овъглила и написаното не можеше да се прочете, но впрочем никой не е и подозирал колко е ценна. До първата година на двадесет и първото столетие, когато М-мощността бе открита отново.

— Не съм знаел това, сър Йорус — рече Смит.

— Лъжете. Нашата организация действа безпогрешно. Вие сте се натъкнали на този възлов район в миналото и сте решили да го промените, като измените по такъв начин и настоящето. Ако бяхте успял да осъществите намерението си, Денис Холт в 1943 година щеше да изнесе от горящата къща тетрадката със записките и щеше да ги прочете. Не би устоял на изкушението и би надзърнал в тетрадката. Така щеше да му стане известна тайната на М-мощността. И поради свойствата на М-мощността Денис Холт щеше да стане най-могъщият човек на епохата. В съответствие с отклонението в линията на вероятността, ако тетрадката се окажеше в ръцете му, Денис Холт щеше да стане диктатор на Вселената. Светът, какъвто го знаем днес, не би съществувал — мястото му щеше да заеме жестока, безжалостна цивилизация, управлявана от деспота Денис Холт, единствения притежател на М-мощността. Ето към какво се е стремил обвиняемият и какво тежко престъпление е извършил.

Смит вдигна глава.

— Настоявам за етаназия — рече той. — Обвинявате ме, че съм искал да се измъкна от това проклето сиво съществуване — така е, признавам. Но няма аз съм виновен, че досега не ми е била предоставена друга възможност.

Съдията се намръщи.

— От досието ви се вижда, че ви е била дадена такава възможност, и то не един път. Но вие нямате необходимите качества; работата, с която се занимавате, е единственото, което умеете да правите. Но вие сте извършили, както вече каза Йорус, тежко престъпление. Опитали сте се да си създадете ново настояще, унищожавайки съществуващото чрез въздействие върху възлови пунктове от миналото. И ако замисленото от вас се осъществеше, сега Денис Холт щеше да бъде диктатор на народ от роби. Длъжен сте да живеете и да изпълнявате възложените ви задължения, докато не умрете от естествена смърт.

Смит жадно поемаше въздух.

— Само той е виновен. Ако бе успял да вземе тетрадката...

Йорус иронично го погледна.

— Той? Денис Холт, на двадесет и три години, в 1943... той ли е виновен? Не, виновен сте вие, защото се опитахте да промените миналото и настоящето си.

— Присъдата е произнесена. Разглеждането на делото приключи — обяви съдията.

И деветдесет и три годишният Денис Холт, в 2016 година от новата ера покорно излезе и отново пое работата си, от която щеше да го освободи само смъртта.

А двадесет и три годишният Денис Холт, в 1943 година от новата ера се връщаше от Бруклин с таксито си вкъщи и с недоумение се питаше какво все пак означаваше всичко това. Косите струи дъжд се стичаха по предното стъкло. Дени сръбна от бутилката и усети как по цялото му тяло се разлива успокоителна топлина.

Какво все пак означаваше всичко това?

Банкнотите шумоляха в джоба му. Дени се ухили. Хиляда долара! Надеждата му. Капиталът. С толкова пари можеше много неща да постигне и той нямаше да изтърве такъв шанс. Имаш ли пари, сам си си господар.

— Можете да бъдете сигурни — рече Денис Холт. — Нямам намерение цял живот да се занимавам с тая скучна работа. С хиляда долара в джоба — да не съм луд!

Разказът е публикуван в списание „Космос“, брой 9 от 1970 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.